

ปองพล พฤษภากรณ์ 2552: ทูทางสังคมที่ส่งผลต่อการใช้ประโยชน์จากของป่าของกลุ่มชาติพันธุ์
ในบริเวณลุ่มน้ำปิงตอนบนส่วนที่ 1 อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(การจัดการทรัพยากร) สาขาวิชาการจัดการทรัพยากร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุชนาถ มั่งคั่ง, Ph.D. 146 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจ และทุนทางสังคมที่มีผลกับ
การเข้าไปใช้ประโยชน์จากของป่าของกลุ่มชาติพันธุ์ในบริเวณลุ่มน้ำปิงตอนบนส่วนที่ 1 อำเภอเชียงดาว จังหวัด
เชียงใหม่ ข้อมูลของการศึกษารวบรวมได้จากใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ครัวเรือนที่อาศัยในพื้นที่ 5 ตำบล 32
หมู่บ้าน จำนวน 320 ครัวเรือน วิเคราะห์ปัจจัยทุนทางสังคมที่มีกับการเข้าไปใช้ประโยชน์จากของป่าโดยใช้วิธีการ
วิเคราะห์การถดถอยแบบพหุแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การศึกษาพบว่าหัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ย 51.84 ปี ส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานมานานเฉลี่ย 28.52 ปี
มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2 คน อาชีพหลักคือ เกษตรกรรม หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีที่ดินถือครอง
เฉลี่ย 10.53 ไร่ ครัวเรือนตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ย 114,421.55 บาทต่อปี รายได้จากการเก็บของป่าเพื่อการขาย
มูลค่าเฉลี่ย 1,669 บาทต่อปีต่อครัวเรือน มูลค่าจากการเก็บของป่าเพื่อการอุปโภค และบริโภคเฉลี่ย 2,719.13
บาทต่อปีต่อครัวเรือน หนี้สินในระบบโดยเฉลี่ย 64,016.62 บาทต่อปี หนี้สินนอกระบบโดยเฉลี่ย 3,584.95
บาทต่อปี ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม่อยู่ในระดับมาก

ของป่าที่ครัวเรือนตัวอย่างใช้ประโยชน์มากที่สุด คือ หน่อไม้ป่า พบว่าปริมาณการเก็บหน่อไม้ป่า
9793.84 กิโลกรัมต่อปี โดยเฉลี่ย 30.60 กิโลกรัมต่อปีต่อครัวเรือน มูลค่าโดยเฉลี่ย 539.73 บาทต่อปีต่อครัวเรือน
และจากการประเมินมูลค่าของป่าที่ครัวเรือนตัวอย่างใช้ประโยชน์ทั้งหมดพบว่ามีมูลค่าสูงถึง 1,398,765 บาทต่อปี
เฉลี่ย 4,371.14 บาทต่อปีต่อครัวเรือน

การศึกษาทุนทางสังคมพบว่า การรวมกลุ่มทางสังคมส่วนใหญ่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ในชุมชนมาก
ถึงร้อยละ 94.06 ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุมหมู่บ้าน และกิจกรรมในชุมชน คิดเป็น
ร้อยละ 95.54 ความสามารถในการเข้าถึงข่าวสารพบว่าครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าถึงโทรทัศน์มาก คิดเป็น
ร้อยละ 42.17 ครัวเรือนตัวอย่างมีความไว้วางใจต่ออาชีพครู และอาจารย์มากที่สุด $\bar{X} = 178$ ส่วนใหญ่ยังคงมี
ความเชื่อต่อประเพณีดั้งเดิมคิดเป็นร้อยละ 82.19 กิจกรรมทางการเมืองครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วมมาก
ถึงร้อยละ 88.09 และผู้นำชุมชนที่พบเจอมากที่สุดคือผู้ใหญ่บ้านร้อยละ 88.75 จากการวิเคราะห์ปัจจัยทุนทาง
สังคมที่ส่งผลต่อการเข้าไปใช้ประโยชน์ของป่า ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญ และการพัฒนาชุมชน
ความไว้วางใจต่อ ครู แพทย์ และทหาร ความเชื่อทางด้านประเพณีดั้งเดิม เช่น การบวชป่า ความสามารถ
ในการเข้าถึงสื่อทางด้านโทรทัศน์ และการพูดคุยกับเพื่อนบ้าน การรับรู้การบริหารราชการที่ดีของผู้นำชุมชน